

390L0496

N:o L 276/40

EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRALLINEN LEHTI

6.10.90

NEUVOSTON DIREKTIIVI,
annettu 24 päivänä syyskuuta 1990,
elintarvikkeiden ravintoarvomerkinnöistä
(90/496/ETY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamis-
sopimuksen ja erityisesti sen 100 a artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen⁽¹⁾,

toimii yhdessä Euroopan parlamentin kanssa⁽²⁾,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁽³⁾,

sekä katsoo, että

on tärkeää toteuttaa toimenpiteet sisämarkkinoiden asteit-
taiseksi toteuttamiseksi 31 päivään joulukuuta 1992 men-
nessä; sisämarkkinat käsittävät alueen, jolla ei ole sisäisiä
rajoja ja jolla tavaroiden, henkilöiden, palvelujen ja pääoman
vapaa liikkuvuus taataan,

yleinen mielenkiinto ruokavalion ja terveyden väliseen
suhteeseen ja yksilöllisiin tarpeisiin soveltuvan ruokavalion
valintaan on kasvamassa,

neuvosto ja neuvostossa kokoontuneet jäsenvaltioiden hal-
litusten edustajat katsoivat Euroopan syövästä vastaisesta
ohjelmasta 7 päivänä heinäkuuta 1986 antamassaan
päättölauselmassa ravitsemuksen parantamisen olevan
tärkeintä,

tiedot ravitsemuksen pääperiaatteista ja tarvittavat
ravintoarvomerkinnät elintarvikkeissa edistäisivät osaltaan
merkittävästi kuluttajan mahdollisuuksia tehdä näitä
valintoja,

ravintoarvomerkintöjä koskevan säännöksen tulisi olla
avuksi yleisön ravitsemuskasvatuksessa,

toisaalta kuluttajan hyödyksi ja toisaalta mahdollisten
kaupan teknisten esteiden välttämiseksi ravintoarvomerkin-
nät tulisi esittää standardoidulla, koko yhteisössä
noudatettavalla tavalla,

elintarvikkeiden, joissa on ravintoarvomerkintöjä, tulisi täyt-
tää tämän direktiivin säännökset,

⁽¹⁾ EYVL N:o C 282, 5.11.1988, s. 8 ja
EYVL N:o C 296, 24.11.1989, s. 3

⁽²⁾ EYVL N:o C 158, 26.6.1989, s. 250 ja
EYVL N:o C 175, 16.7.1990, s. 76

⁽³⁾ EYVL N:o C 159, 26.6.1989, s. 41

kaikki muut ravintoarvomerkintätavat tulisi kieltää, mutta
elintarvikkeiden, joissa ei ole ravintoarvomerkintöjä, tulisi
antaa liikkua vapaasti,

keskivertokuluttajan huomion herättämiseksi ja tietojen
saamiseksi palvelemaan sitä tarkoitusta, jonka vuoksi ne
esitetään, ja ottaen huomioon nykyisen alhaisen tiedontason
ravitsemusasioissa annettujen tietojen tulisi olla
yksinkertaisia ja helposti ymmärrettäviä,

kun tätä direktiiviä on sovellettu jonkin aikaa, voidaan asiasta
saada arvokasta kokemusta, sekä voidaan arvioida kuluttajan
suhtautumista tapaan, jolla ravintoarvotietoja annetaan, jol-
loin komissio voi arvioida säännöksiä ja ehdottaa tarvittavia
muutoksia niihin,

saadakseen ne, joita asia koskee, erityisesti pienet ja
keskisuuret yritykset, tekemään ravintoarvomerkintöjä
mahdollisimman moniin tuotteisiin, tulisi toimenpiteitä,
joilla tiedot saadaan täydellisemmiksi ja tasapuolisemmiksi,
ottaa käyttöön asteittain,

tässä direktiivissä annetuissa säännöksissä tulisi myös ottaa
huomioon *Codex Alimentarius* -ohjeet ravintoarvomerkin-
nöistä, ja

yleiset merkitsemistä koskevat säännökset ja määritelmät
sisältyvät kuluttajalle myytäviksi tarkoitettujen elintarvik-
keiden merkintöjä, esillepanoa ja mainontaa koskevan
jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 18 päivänä
joulukuuta 1978 annettuun neuvoston direktiiviin
79/112/ETY⁽⁴⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna
direktiivillä 89/395/ETY⁽⁵⁾; tässä direktiivissä voidaan sen
vuoksi rajoittaa ravintoarvomerkintöjä koskeviin sään-
nöksiin,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

1 Tämä direktiivi koskee kuluttajalle sellaisenaan
myytävien elintarvikkeiden ravintoarvomerkintöjä. Sitä
sovelletaan myös elintarvikkeisiin, jotka on tarkoitettu
toimitettaviksi ravintoloille, sairaaloille, työpaik-

⁽⁴⁾ EYVL N:o L 33, 8.2.1979, s. 1

⁽⁵⁾ EYVL N:o L 186, 30.6.1989, s. 17

karuokaloille ja muille vastaaville suurtalouksille, jäljempänä 'suurtaloudet'.

2 Tätä direktiiviä ei sovelleta:

- luonnon kivennäisvesiin tai muihin juomavesiin;
- erityisvalmisteisiin/ravintoainevalmisteisiin.

3 Tätä direktiiviä sovelletaan rajoittamatta erityisravinnoksi tarkoitettuja elintarvikkeita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 3 päivänä toukokuuta 1989 annetussa neuvoston direktiivissä 89/398/ETY⁽¹⁾ ja mainitun direktiivin 4 artiklassa tarkoitetuissa erityisdirektiiveissä annettujen merkintöjä koskevien säännösten soveltamista.

4 Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- a) 'ravintoarvomerkinällä' pakkauksessa olevaa tietoa, joka koskee:
- i) energiasisältöä;
 - ii) seuraavia ravintoaineita:
 - proteiini,
 - hiilihydraatti,
 - rasva,
 - ravintokuitu,
 - natrium,
 - vitamiinit ja kivennäisaineet, jotka on lueteltu liitteessä ja joita esiintyy liitteessä määriteltyjä merkitseviä määriä.

Muutokset vitamiinien, kivennäisaineiden ja niiden suositeltujen päiväannosten luetteloon tehdään 10 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen;

- b) 'ravitsemuksellisella väitteellä' esitystä ja mainonnallista ilmoitusta, jossa ilmoitetaan, viitataan tai annetaan ymmärtää elintarvikkeella olevan erityisiä ravitsemuksellisia ominaisuuksia energiasisältönsä (kaloriarvonsa) osalta, jota siitä

- saa,
 - saa vähennettyinä tai lisättyinä määrinä tai
 - ei saa,
- tai ravintoaineidensa vuoksi, joita se
- sisältää,
 - sisältää vähennettyinä tai lisättyinä määrinä tai
 - ei sisällä.

Maininta ravintoaineen laadusta tai määrästä ei ole ravitsemuksellinen väite, mikäli lainsäädännössä vaaditaan sitä.

Jäljempänä 10 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti voidaan tietyissä tapauksissa päättää, onko tässä kohdassa kuvatut ehdot täytetty;

- c) 'proteiinilla' proteiinisisältöä, joka on laskettu käyttämällä kaavaa: proteiini = Kjeldahl-kokonaistyyppi × 6,25;
- d) 'hiilihydraatilla' hiilihydraattia, joka metaboloituu ihmisessä, myös polyoleja;
- e) 'sokereilla' ruoassa olevia monosakkarideja ja disakkarideja, mutta ei polyoleja;
- f) 'rasvalla' lipidejä, myös fosfolipidejä;
- g) 'tyydyttyneillä' rasvahappoja, joissa ei ole kaksoissidoksia;
- h) 'monotyydyttymättömillä' rasvahappoja, joissa on yksi cis-kaksoissidos;
- i) 'polytyydyttymättömillä' rasvahappoja, joissa on cis, cis-metyleenin erottamia kaksoissidoksia;
- j) 'ravintokuidulla' ainetta, joka määritellään 10 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen ja mitataan analyysimenetelmällä, josta päätetään edellä tarkoitettua menettelyä noudattaen;
- k) 'keskiarvolla' arvoa, joka parhaiten esittää sen ravintoaineen määrää, jota kyseinen elintarvike sisältää, ja joka kuvaa poikkeamia, jotka johtuvat vuodenaikojen vaihtelusta, kulutusmalleista ja muista tekijöistä, jotka voivat aiheuttaa vaihtelua todellisessa arvossa.

2 artikla

1 Jollei 2 kohdassa toisin säädetä, ravintoarvomerkinöjen tekeminen on vapaaehtoista.

2 Jos pakkauksessa, esillepanossa tai mainonnassa, lukuun ottamatta yleismainontaa, esiintyy ravitsemuksellinen väite, ravintoarvomerkinät ovat pakollisia.

3 artikla

Sallittuja ovat ainoastaan energia-arvoa koskevat ja 1 artiklan 4 kohdan a alakohdan ii alakohdassa lueteltuihin ravintoaineisiin viittaavat ravitsemukselliset väitteet sekä niihin aineisiin liittyvät väitteet, jotka kuuluvat kyseisiin ravintoaineryhmiin tai ovat osana niissä. Tässä artiklassa tarkoitettuja ravitsemuksellisia väitteitä rajoittavat tai kieltävät säännökset annetaan 10 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen.

4 artikla

1 Jos ravintoarvomerkinöjä tehdään, annettavissa tiedoissa on oltava joko ryhmän 1 tai ryhmän 2 tiedot seuraavassa järjestyksessä:

Ryhmä 1

- a) energiasisältö;
- b) proteiinin, hiilihydraatin ja rasvan määrät.

⁽¹⁾ EYVL N:o L 186, 30.6.1989, s. 27

Ryhmä 2

- a) energiasisältö;
- b) proteiinin, hiilihydraatin, sokerien, rasvan, tyydyt-
tyneiden rasvahappojen, ravintokuidun ja natriumin
määrät.

2 Jos ravitsemuksellinen väite koskee sokereita, tyydyt-
tyneitä rasvahappoja, ravintokuitua tai natriumia, tiedoissa
on oltava ryhmän 2 tiedot.

3 Ravintoarvotiedoissa voidaan myös ilmoittaa yhden tai
useamman seuraavan aineen määrät:

- tärkkelys;
- polyolit;
- monotyydyttymättömät rasvahapot;
- polytyydyttymättömät rasvahapot;
- kolesteroli;
- mikä tahansa liitteessä lueteltu kivennäisaine tai vitamiini,
jota esiintyy tuossa liitteessä säädetty merkitsevä määrä.

4 Niiden aineiden, jotka kuuluvat 1 ja 3 alakohdassa
tarkoitettuihin ravintoaineryhmiin tai ovat osa sitä, ilmoit-
tamisen on oltava pakollista, jos ravitsemuksellinen väite
esitetään.

Lisäksi, jos polytyydyttymättömien tai monotyydyttymät-
tömien rasvahappojen tai kolesterolin määrä ilmoitetaan, on
ilmoitettava myös tyydyttyneiden rasvahappojen määrä, jol-
loin viimeksi mainitun ilmoittaminen ei muodosta 2
kohdassa tarkoitettua ravitsemuksellista väitettä.

5 artikla

1 Ilmoitettava energiasisältö on laskettava käyttämällä
seuraavia muuntokertoimia:

- hiilihydraatti (lukuun ottamatta polyoleja) 4 kcal/g - 17 kJ/g
- polyolit 2,4 kcal/g - 10 kJ/g
- proteiini 4 kcal/g - 17 kJ/g
- rasva 9 kcal/g - 37 kJ/g
- alkoholi (etanoli) 7 kcal/g - 29 kJ/g
- orgaaninen happo 3 kcal/g - 13 kJ/g

2 Seuraavia seikkoja koskevat säännökset annetaan 10
artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen:

- 1 alakohdassa mainittuja muuntokertoimia koskevat
muutokset;

- sellaisten aineiden lisääminen 1 alakohdassa olevaan luet-
teloon, jotka kuuluvat siinä alakohdassa tarkoitettuun
ravintoaineryhmään tai ovat osa sitä, sekä niiden
kertointen lisääminen elintarvikkeiden energiasisällön
laskemiseksi tarkemmin.

6 artikla

1 Energiasisältö ja ravintoaineiden tai niiden osien
osuudet on ilmoitettava numeroin. Käytettävät yksiköt ovat
seuraavat:

energia - kJ ja kcal	}	gramma (g)
proteiini		
hiilihydraatti		
rasva		
ravintokuitu		
natrium		

- kolesteroli milligrammaa (mg)
- vitamiinit ja kivennäisaineet liitteessä annettuina
yksikköinä

2 Tiedot on ilmoitettava 100 grammaa tai 100 millilitraa
kohti. Lisäksi tämä tieto voidaan antaa annosta kohti, jonka
suuruus ilmoitetaan pakkauksessa, tai yksikköä kohti, jos
pakkauksessa olevien yksiköiden lukumäärä ilmoitetaan.

3 Noudattaen 10 artiklassa säädettyä menettelyä voidaan
päättää, että 1 ja 2 kohdassa säädetty tiedot voidaan myös
ilmoittaa määritellyissä muodoissa graafisesti.

4 Edellä mainittujen määrien on oltava samat kuin
myytävien elintarvikkeiden. Tarvittaessa nämä tiedot voivat
koskea elintarviketta valmistuksen jälkeen, jos riittävän
yksityiskohtaiset valmistusohjeet annetaan ja tiedot koskevat
nautittavaksi valmistettua elintarviketta.

5 a) Tiedot vitamiineista ja kivennäisaineista on myös
ilmoitettava prosentteina liitteessä annettusta
suositeltavasta päiväannoksesta (RDA) 2 alakohdassa
tarkoitettujen määrien yhteydessä.

b) Vitamiinien ja kivennäisaineiden prosenttiosuus
suositeltavasta päiväannoksesta (RDA) voidaan myös
ilmoittaa graafisesti. Säännökset tämän alakohdan
täytäntöönpanosta annetaan 10 artiklassa säädettyä
menettelyä noudattaen.

6 Jos sokerit tai polyolit tai tärkkelys ilmoitetaan, ne on
ilmoitettava välittömästi hiilihydraattisisällön jälkeen
seuraavalla tavalla:

- hiilihydraatteja g
- joista:
 - sokereita g
 - polyoleja g
 - tärkkelystä g

7 Jos rasvahappojen määrä tai tyyppi tai kolesterolin määrä ilmoitetaan, tämän ilmoituksen on välittömästi seurattava kokonaisrasvan ilmoittamista seuraavalla tavalla:

— rasvaa	g
josta:	
— tyydyttynyttä	g
— monotyydyttymätöntä	g
— polytydyttymätöntä	g
— kolesterolia	mg

8 Ilmoitettujen arvojen on tapauksen mukaan oltava keskiarvoja, jotka perustuvat:

- valmistajan tekemään analyysiin elintarvikkeesta;
- laskelmaan, joka on tehty käytettyjen ainesosien tunnettujen tai todellisten keskiarvolukujen perusteella;
- laskelmaan, joka perustuu yleisesti tunnettuun ja hyväksyttyyn tietoon.

Yksityiskohtaiset säännökset ensimmäisen alakohdan soveltamiseksi erityisesti ilmoitettujen lukuarvojen ja viranomaistarkastuksissa saatujen lukuarvojen välisten erojen osalta annetaan 10 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen.

7 artikla

1 Tässä direktiivissä tarkoitetut tiedot on esitettävä yhtenä kokonaisuutena taulukon muodossa, numeroarvot suorassa linjassa, jos tilaa on. Jos tilaa ei ole, tiedot on annettava vaakasuorilla riveillä.

Ne on painettava luettavilla ja pysyvillä merkeillä ja helposti havaittavaan paikkaan.

2 Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tässä direktiivissä tarkoitetut tiedot ovat ostajien helposti ymmärtämällä kielellä, jollei ostajan tiedonsaannista varmistuta muilla keinoin. Tällä säännöksellä ei estetä ilmoittamista tätä tietoa useammalla kielellä.

3 Jäsenvaltioiden on oltava säätämättä ravintoainemerkinnöistä yksityiskohtaisempia vaatimuksia kuin tässä direktiivissä jo säädetään.

8 artikla

Kuluttajalle tai suurituloisille myytävien pakkaamattomien elintarvikkeiden ja ostajan pyynnöstä myyntihetkellä pakattavien elintarvikkeiden tai välitöntä myyntiä varten pakattujen elintarvikkeiden osalta 4 artiklassa tarkoitetun tiedon laajuus ja esitystapa voidaan vahvistaa kansallisin säännöksiin tai määräyksiin, kunnes yhteisön säännökset annetaan 10 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen.

9 artikla

Toimenpiteistä, joilla saattaa olla kansanterveyteen kohdistuvia vaikutuksia, päätetään vasta sen jälkeen, kun päätöksellä 74/234/ETY⁽¹⁾ perustettua elintarvikealan tiedekomiteaa on kuultu.

10 artikla

1 Jos tässä artiklassa säädettyä menettelyä on noudatettava, asian saattaa päätöksellä 69/414/ETY⁽²⁾ perustetun pysyvän elintarvikekomitean, jäljempänä 'komitea', käsiteltäväksi komitean puheenjohtaja omasta aloitteestaan tai jäsenvaltion edustajan pyynnöstä.

2 Komission edustaja tekee komitealle ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä. Komitea antaa lausuntonsa ehdotuksesta määrääjässä, jonka puheenjohtaja voi asettaa asian kiireellisyys mukaan. Lausunto annetaan perustamissopimuksen 148 artiklan 2 kohdassa niiden päätösten edellytykseksi määrättyllä enemmistöllä, jotka neuvosto tekee komission ehdotuksesta. Komiteaan kuuluvien jäsenvaltioiden edustajien äänet painotetaan mainitussa artiklassa määrättyllä tavalla. Puheenjohtaja ei osallistu äänestykseen.

3 a) Komissio päättää suunnitelluista toimenpiteistä, jos ne ovat komitean lausunnon mukaiset.

b) Jos suunnitellut toimenpiteet eivät ole komitean lausunnon mukaisia tai lausuntoa ei ole annettu, komissio tekee viipymättä neuvostolle ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä. Neuvosto ratkaisee asian määräänemmistöllä.

c) Jos neuvosto ei ole ratkaissut asiaa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun asia on tullut vireille neuvostossa, komissio tekee päätöksen ehdotetuista toimenpiteistä.

11 artikla

1 Jäsenvaltioiden on toteutettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät toimenpiteet ja ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä. Nämä toimenpiteet on pantava täytäntöön siten, että:

— tämän direktiivin mukaisten tuotteiden pitäminen kaupan sallitaan 1 päivästä huhtikuuta 1992 alkaen;

— niiden tuotteiden pitäminen kaupan, jotka eivät ole tämän direktiivin mukaisia, kielletään 1 päivästä lokakuuta 1993 alkaen.

2 Ravintoarvomerkitöjen tekeminen vapaaehtoisesti tai ravitsemuksellisen väitteen vuoksi yhdestä tai useammasta seuraavasta ravintoaineesta: sokerit, tyydyttyneet

⁽¹⁾ EYVL N:o L 136, 20.5.1974, s. 1

⁽²⁾ EYVL N:o L 291, 19.11.1969, s. 9

rasvahapot, ravintokuitu, natrium, ei saa 1 päivään lokakuuta 1995 asti aiheuttaa 4 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettyä velvoitetta ilmoittaa kaikkia näitä ravintoaineita.

3 Komissio antaa 1 päivään lokakuuta 1998 mennessä Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta. Samalla se tarvittaessa antaa neuvostolle aiheelliset muutosehdotukset.

12 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 24 päivänä syyskuuta 1990.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

V. SACCOMANDI

LIITE

Vitaminiit ja kivennäisaineet, jotka voidaan ilmoittaa, ja niiden suositeltavat päiväannokset (RDAt)

A-vitamiini µg	800	B12-vitamiini µg	1
D-vitamiini µg	5	Biotiini mg	0,15
E-vitamiini mg	10	Pantoteenihappo mg	6
C-vitamiini mg	60	Kalsium mg	800
Tiamiini mg	1,4	Fosfori mg	800
Riboflaviini mg	1,6	Rauta mg	14
Niasiini mg	18	Magnesium mg	300
B6-vitamiini mg	2	Sinkki mg	15
Folasiini µg	200	Jodi µg	150

Päätettäessä siitä, mikä on merkitsevä määrä, tulisi yleensä ottaa huomioon 15 prosenttia tässä liitteessä määritellystä suositeltavasta annoksesta, joka saadaan 100 grammasta tai 100 millilitrasta tai pakkauksesta, jos pakkaus sisältää vain yhden annoksen.